80344

NADER ONDERZOEK

Vleermuizen Erasmuslijn te Den Haag.

buro bakker adviesburo voor ecologie BV

NADER ONDERZOEK VLEERMUIZEN ERASMUSLIJN TE DEN HAAG.

©
Gebruik en overname van gegevens
alleen toegestaan met volledige bronvermelding:

Buro Bakker (2007);
Nader onderzoek vleermuizen Erasmuslijn te Den Haag.
Buro Bakker adviesburo voor ecologie B.V. te Assen, in opdracht van Ingenieursbureau Den Haag.

in opdracht van:

INGENIEURSBUREAU DEN HAAG

contactpersoon:

DHR. K.L. KLEIN

uitgevoerd door:

BURO BAKKER ADVIESBURO VOOR ECOLOGIE B.V.
Weiersloop 9 Postbus 10034 9400 CA Assen tel. 0592-313389 fax. 0592-314643 e-mail info@burobakker.nl

Projectleiding:
Ir. M.S. van Kerkvoorde

Veldwerk en rapportage:
Ir. E.A. Groenendaal
Ing. H.J. Steendam

Inhoud

1 INLEIDING 1

1.1 AANLEIDING 1

1.2 OPZET 1

1.3 DE FLORA- EN FAUNAWET 2

2 VLEERMUIZEN OP DE LOCATIE 3

2.1 TERREINKARAKTERISTIEK 3

2.2 RESULTATEN 3

3 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET 5

3.1 SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN 5

3.2 GEVOLGEN VAN DE INGREEP 5

3.3 MOGELIJKHEDEN VOOR MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN 5

3.4 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES 6

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Vanwege de aanleg van de Erasmuslijn (een lightrailverbinding tussen Den Haag, Rotterdam en Zoetermeer) moet bij het Centraal Station te Den Haag een tunnelbak worden gerealiseerd. Bij een dergelijke ruimtelijke ingreep is een natuurtoets noodzakelijk. Deze natuurtoets is op 16 januari 2007 reeds uitgevoerd (Toetsing flora- en faunawet in verband met de aanleg van de Erasmuslijn te Den Haag - Buro Bakker, 2007). Uit deze natuurtoets kwam het advies om een nader onderzoek uit te voeren naar het belang van het plangebied voor vleermuizen. Dit advies houdt vooral verband met de mogelijke kap van een bomenrij die als migratieroute door vleermuizen gebruikt kan worden.

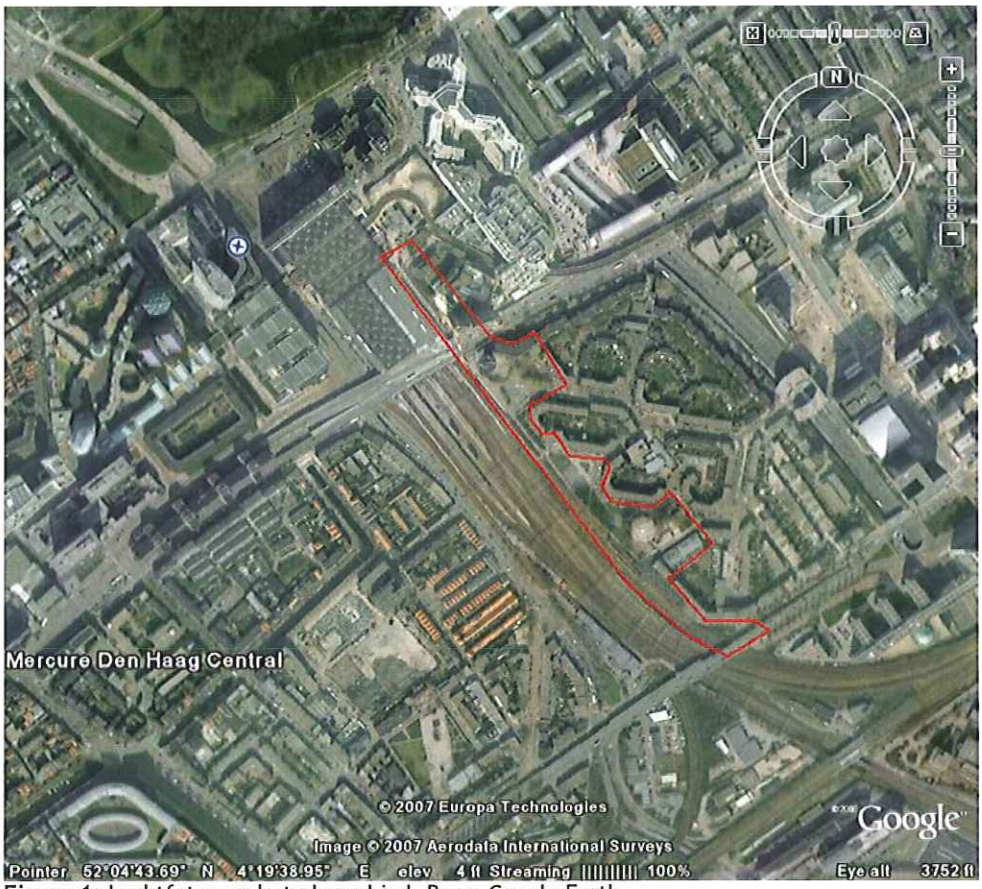

Figuur 1: Luchtfoto van het plangebied. Bron: Google Earth.

1.2 OPZET

Buro Bakker is gevraagd op basis van een inventarisatie te rapporteren over de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied en het belang van het plangebied voor vleermuizen. Alle vleermuizen worden beschermd op basis van de Flora- en faunawet.
Tijdens een tweetal bezoeken (29 juli en 25 augustus 2007) is het terrein hiervoor bezocht en is specifieke aandacht besteed aan het voorkomen van vleermuizen. Bezoeken werden gebracht tijdens invallende duisternis en 's nachts.

1.3 DE FLORA- EN FAUNAWET

Door de inwerkingtreding van de Flora- en faunawet (2002) is een groot aantal planten- en diersoorten beschermd. Voor het realiseren van de geplande maatregelen zijn de volgende wetsartikelen relevant:

Artikel 2 legt een zorgplicht op. Dat houdt in dat ingrepen zodanig worden uitgevoerd dat de beïnvloeding van alle in het wild voorkomende planten en dieren minimaal is.
Artikel 9 verbiedt het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren.
Artikel 10 verbiedt het verontrusten van beschermde dieren.
Artikel 11 verbiedt het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten of holen van beschermde inheemse dieren.
Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen. Tevens wordt voorzien in de mogelijkheid via een algemene maatregel van bestuur vrijstellingen te verlenen.

Een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) omtrent artikel 75 is gepubliceerd in het Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 501 op 19 oktober 2004 en is op 23 februari 2005 van kracht geworden. Dit houdt in dat de Flora- en faunawet meer mogelijkheden biedt voor het verkrijgen van vrijstellingen, mits aan voorwaarden wordt voldaan. In de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in drie tabellen, elk met hun eigen beschermingsregime, en worden vogels apart behandeld. De volgende drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

Categorie 1: Hieronder vallen de zogenaamde tabel 1-soorten. Dit betreft een aantal beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling, mits bij ingrepen sprake is van een bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. Als hier niet aan voldaan is, moet er een ontheffingsaanvraag worden gedaan, waarbij getoetst wordt volgens het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort' (de zgn. lichte toets).

Categorie 2: Hieronder vallen de zgn. tabel 2-soorten: beschermde soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling wordt verleend, maar waarvoor eerst een gedragscode moet worden opgesteld. Deze gedragscode wordt door de sector of de ondernemer opgesteld, en door de minister van LNV getoetst. Totdat deze gedragscode is goedgekeurd zal voor soorten uit deze categorie ontheffing aangevraagd moeten worden.

Categorie 3: Hieronder vallen de zgn. tabel 3-soorten. Dit zijn soorten die vermeld zijn in bijlage 1 van bovengenoemde AMvB, alsmede soorten die voorkomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en die daardoor een strikte bescherming genieten. Een ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Aan alle drie de criteria moet worden voldaan. Deze vormen gezamenlijk de zgn. uitgebreide toets.

2 VLEERMUIZEN OP DE LOCATIE

2.1 TERREINKARAKTERISTIEK

Het onderzoeksgebied bevindt zich midden in de bebouwde kom van de stad Den Haag. Vegetatie is beperkt aanwezig. Op een aantal plaatsen staat een bomenrij, voornamelijk Populieren, en hier en daar ligt een grasveldje. Het onderzoeksgebied wordt gekenmerkt door stedelijke bebouwing.

2.2 RESULTATEN

Met de inventarisatie is vastgesteld dat de bomenrijen in het plangebied door de Gewone dwergvleermuis gebruikt wordt als migratieroute. Vanuit de verblijfplaatsen in de woonwijk ten noordoosten van het spoor vlogen meerdere exemplaren richting spoor om vervolgens via de groene verbindende elementen naar de foerageergebieden te vliegen. Deze liggen onder andere in het Haagse Bos. De vliegroutes zelf worden ook gebruikt om te foerageren.

Tijdens de veldbezoeken zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied aangetroffen. Wel werd een vermoedelijke verblijfplaats aangetroffen aan de andere kant van het spoor, in het oude ANWB kantoor. Deze locatie ligt buiten het plangebied. Andere soorten vleermuizen dan de Gewone dwergvleermuis zijn niet vastgesteld.

/uro /akker 2007/P07033

3 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET

3.1 SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN

Onderstaande tabel geeft per aangetroffen of vermoede soort het beschermingsregime aan (zie § 1.3). Voor beide soorten die strikt beschermd zijn is een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Soort	Cat. 1	Cat. 2	Cat. 3	Rode lijst
Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)			X	

Tabel 1: Overzicht van waargenomen beschermde vleermuizen in het plangebied. Categorie 1: algemene beschermde soorten; Categorie 2: overige beschermde soorten; Categorie 3: strikt beschermd (zie § 1.3).

3.2 GEVOLGEN VAN DE INGREEP

De kap van de bomen zal tot vernietiging van de opgaande groenstrook leiden die gebruikt wordt door de Gewone dwergvleermuis als vliegroute en foerageergebied. Vanwege de hoge bebouwingsdichtheid en de beperkte aanwezigheid van doorgaande groenelementen kan dit betekenen dat er geen alternatieve migratieroutes aanwezig zijn. Dit kan als gevolg hebben dat de vleermuizen geen geschikte verbinding meer hebben tussen de verblijfplaatsen en de foerageergebieden. Hierdoor worden de verblijfplaatsen voor de Gewone dwergvleermuis minder geschikt. Voor dergelijke effecten is een ontheffing op de Flora- en faunawet noodzakelijk.

De Gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuis in stedelijke omgeving. Verblijfplaatsen van deze soort bevinden zich in gebouwen, waarbij ze in de spouwmuur, achter daklijsten, onder dakpannen of in andere nauwe openingen zitten. Dergelijke verblijfplaatsen zijn in het algemeen ruimschoots aanwezig in het stedelijk gebied. De kap van de bomen zal dan ook geen waarneembaar effect hebben op de populatie Gewone dwergvleermuizen in Den Haag.

3.3 MOGELIJKHEDEN VOOR MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN

In de meest ideale situatie worden de plannen dusdanig aangepast dat de groenstrook (deels) behouden blijft. Indien dit niet mogelijk is, moeten zo mogelijk mitigerende en compenserende maatregelen worden genomen. De verwijdering van bomen dient bij voorkeur in de winter plaats te vinden. In deze periode worden de vliegroutes niet gebruikt.

Compensatie kan plaatsvinden door na uitvoering van de werkzaamheden nieuwe bomen te planten die als migratieroute kunnen dienen. Ook kunnen op andere locaties verbindende elementen worden aangebracht, in de vorm van nieuw te planten groenstroken, die blijvend gebruik van de verblijfplaatsen mogelijk maken.

Ook valt het te overwegen nader onderzoek uit te voeren om zo meer inzicht te krijgen in de routestructuren en verblijfplaatsen van vleermuizen in een ruimere omgeving. Een dergelijk onderzoek kan mogelijk nieuwe inzichten verschaffen over het precieze belang van de migratieroute voor de Gewone dwergvleermuis. Hiermee kunnen dan met meer zekerheid uitspraken gedaan worden het effect van de kap van de bomen. Dit type onderzoek is echter aanzienlijk omvangrijker dan onderhavig onderzoek.

3.4 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES

Bij de geplande werkzaamheden is ontheffing op de Flora- en faunawet noodzakelijk omdat het verdwijnen van een migratieroute voor de strikt beschermde Gewone dwergvleermuis mogelijk leidt tot het ongeschikt worden van vaste verblijfplaatsen.

september 2007

Vormgeving:
Joop Striker, Assen